

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	7
7.	DENETİM BULGULARI.....	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 5: Son Altı Yılda Hurda Miktarı Değişim Tablosu	11

KISALTMALAR

BKMYBS : Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi

HURDASAN: Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Hurda Sanayi İşletmeleri AŞ

MKE : Makine ve Kimya Endüstrisi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Teknokente Tahsis Edilen ve Sermaye Payı Karşılığında Kullanım Hakkı Verilen Taşınmaza Ait Muhasebe ve Tapu Kayıtlarında Hatalar Bulunması
2. Ekonomik Ömrünü Tamamlayan veya Kullanılamaz Hale Gelen Taşınırların Hurdaya Ayrılması, Muhafazası ve Elden Çıkarılmasında Etkin Bir Sistemin Kurulmaması
3. Kurumsal Risklerin ve İç Kontrol Risklerinin Belirlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Balıkesir Üniversitesi 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi ile eklenen ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Balıkesir Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 14 fakülte, 2 yüksekokul, 4 enstitü, 12 meslek yüksekokulu ve 27 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dâhil) ve işçi personel toplamı 2.714'dür. Ayrıca Üniversitede 3 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	208	78	286
Doçent	187	53	240
Doktor öğretim üyesi	272	111	383
Öğretim görevlisi	256	77	333
Araştırma görevlisi	353	97	450
Toplam	1.276	416	1.692

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	362	317	679
Sağlık	138	164	302
Avukatlık	2	2	4
Eğitim-öğretim			
Teknik	81	64	145
Yardımcı	34	19	53
Sözleşmeli	238		238
İşçi	583		583
Toplam	1.438	566	2.004

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Balıkesir Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 437.194.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 299.833.513,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 737.027.513,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %92,51'i olan 681.881.894,00 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Giderin Cinsi	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	467.579.818,00	456.186.929,00	97,56
02 Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	71.822.517,00	70.766.462,00	98,52
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	94.138.513,00	85.684.782,00	91,01
05 Cari Transferler	21.889.665,00	20.543.114,00	93,84
06 Sermaye Giderleri	81.597.000,00	48.700.607,00	59,68
07 Sermaye Transferleri	0	0	0
Toplam	737.027.513,00	681.881.894,00	92,51

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 681.881.894,00 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %92,51'i kullanılmıştır. Personel giderlerinde 467.579.818,00 TL ödeneğin 456.189.929,00 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 71.822.517,00 TL ödeneğin 70.766.461,00 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 94.138.513,00 TL ödeneğin 85.684.782,00 TL'si, cari transferlerde 21.889.665,00 TL ödeneğin 20.543.114,00 TL'si, sermaye giderlerinde 81.597.000,00 TL ödeneğin 48.700.607,00 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 8.102.808,90 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 437.194.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 655.603.030,75 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Çeşidi	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	18.940.000,00	18.961.582,67	100,11
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	406.995.000,00	617.492.140,00	151,71
Diğer Gelirler	11.259.000,00	19.570.786,22	173,82
Sermaye Gelirleri	0	0	0
Toplam	437.194.000,00	656.024.508,89	150,05
Gelirlerden Red ve İadeler (-)		421.478,14	
Net Toplam	437.194.000,00	655.603.030,75	150,00

2022 yılında net 655.603.030,75 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 742.009.456,84 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 421.478,14 TL ve faaliyet gideri 689.427.986,92 TL olan Üniversite, 2022 yılını 52.159.991,78 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 309.057.811,00 TL, gider toplamı 327.608.757,00 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 18.550.946,00 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Üniversite bünyesinde özel bütçeden ayrı olarak iktisadi işletme veya sosyal tesis işletmesi bulunmamaktadır.

Üniversitenin ortağı olduğu Teknokent, 15.03.2014 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2014/5938 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Balıkesir Üniversitesi Teknokent AŞ’dir. Üniversite, sermayesi 4.500.000,00 TL olan Teknokent AŞ’ye 621.000,00 TL sermaye ile %13,80 oranında ortaktır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirilmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim

Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının

güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterli değildir. Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum

çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup üç iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan bir tanesi doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Balıkesir Üniversitesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm

önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Teknokente Tahsis Edilen ve Sermaye Payı Karşılığında Kullanım Hakkı Verilen Taşınmaza Ait Muhasebe ve Tapu Kayıtlarında Hatalar Bulunması

Üniversitenin teknokente tahsis etmiş olduğu arazinin kullanım hakkı bedelinin ortaklık payı olarak 241 No.lu Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında gösterildiği ancak söz konusu arazinin tahsis kaydının yapılmadığı, teknokente tahsis edilen taşınmaza ait tapu kaydında ise taşınmazın irtifak hakkı lehtarını olarak şirket ortağı olan ticaret odasının gözüktüğü tespit edilmiştir.

A-Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Değerinin Gösterildiği 250.2 No.lu Hesabın Gerçek Durumu Yansıtmaması

Üniversitenin teknokente tahsis etmiş olduğu 621.000,00 TL bedelli arazinin 250.02 No.lu Hesaba kaydının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 250 Arazi ve Arsalar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 171'inci maddesinde bu hesabın; kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 172'nci maddesinde ise tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği hükümlerine yer verilmiştir.

Üniversite tarafından 250.01 Arazi ve Arsalar Hesabına kayıtlı olup teknokent şirketine

tahsis edilen arazinin 250.02 No.lu hesaba alacak, 500 No.lu Net Değer Hesabına borç kaydı 2022 yılında yapılmamıştır.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin 2023 yılında yapıldığı iletilmişse de kanıt gönderilmemiştir.

Sonuç olarak; bilançodaki 250 Arazi ve Arsalar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabında yer alan tutarlar doğru ve güvenilir değildir.

B-Üniversite Tarafından Teknokente Tahsis Edilen Taşınmaza Ait Tapu Kaydında, Taşınmazın İrtifak Hakkı Lehtarını Olan Şirket Ortağı Olan Ticaret Odasının Gözükmesi

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında 15 Mart 2014 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan 2014/5938 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Balıkesir Üniversitesi Çağış Kampüsünün içerisindeki 11 bin 908 metrekare arazi, “Teknoloji Geliştirme Bölgesi” olarak ilan edilmiştir. 31 Ağustos 2015 tarihinde, Teknoloji Geliştirme Bölgesi veya Teknokentin yönetilmesi ve işletilmesinden sorumlu Balıkesir Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici AŞ kurulmuştur.

Yönetici şirketinin ortakları Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Balıkesir Sanayi Odası, Balıkesir Ticaret Odası, Bandırma Ticaret Borsası, Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi, Balıkesir Ticaret Borsası, Burhaniye Ticaret Odası ve Bandırma Organize Sanayi Bölgesidir.

Tahsis edilen taşınmaza ait tapu kaydında taşınmazın maliki olarak Üniversite, irtifak hakkı lehtarını olarak Balıkesir Ticaret Odası gözükmektedir. Şerh beyanında ise “Balıkesir Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Anonim Şirketi adına aynı sermaye olarak kabul edilmiştir” ibaresi yer almaktadır. Bir başka anlatımla lehtar, yani taşınmazın kullanım ve yararlanımında hak sahibi olan, Şirket değil Balıkesir Ticaret Odasıdır. Şirketin tasfiyesi halinde Üniversitenin kampüsü dâhilindeki parsellerin kullanımı hakkı hukuken Ticaret Odasına geçecektir. Sınırlı aynı bir hak olan irtifak hakkı, sahibine taşınmaz üstünde yararlanma ve kullanma hakkı sağlar. Bu hakkın kurulduğu taşınmaz üzerinde malikin mülkiyet hakkından doğan bazı haklarının kullanımı sınırlanır veya taşınmazın kullanım şekli kısıtlanır.

Kamu İdaresi tarafından, teknokent şirketine tahsis edilen araziye ait tapu kaydındaki lehtarın Balıkesir Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici AŞ olarak değiştirilmesi

için girişimde bulunulduğu bilgisi verilmiş ancak herhangi bir belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak; Teknokent Şirketine tahsis edilen araziye ait tapu kaydında lehtarın Balıkesir Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici AŞ olarak değiştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Ekonomik Ömrünü Tamamlayan veya Kullanılamaz Hale Gelen Taşınırların Hurdaya Ayrılması, Muhafazası ve Elden Çıkarılmasında Etkin Bir Sistemin Kurulmaması

3.209.864,62 TL tutarında olan hurda niteliğindeki taşınırın kayıt, yönetim ve kontrol süreçlerinde eksiklikler tespit edilmiştir.

Taşınırların muhasebesi, kaydı, izlenmesi ve elden çıkarılması işlemleri Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 2017 yılından itibaren kademeli şekilde uygulamaya konulan ve Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sisteminin bir parçası olan Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi-Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi ile bu sisteme entegre modüller (İhtiyaç Fazlası Taşınır Uygulaması, Kamu Taşıtları Yönetim Bilgi Sistemi) üzerinden yürütülmektedir.

Taşınırların yönetimi ile ilgili temel düzenleme olan Taşınır Mal Yönetmeliği ise 2007 yılında yayımlanmıştır. Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde hurda; ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle alınış amaçları doğrultusunda kullanılması imkânı kalmayan ya da tamiri mümkün veya ekonomik olmayan arızalar nedeniyle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılan taşınırlar ile üretim sırasında elde edilen kırıntı, döküntü ve artık parçaları şeklinde tarif edilmiştir.

Adı geçen Yönetmelik'in "Hurdaya ayırma nedeniyle çıkış" başlıklı 28'inci maddesinde, ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde hizmet dışı bırakılması gerektiği ilgililer veya oluşturulan özel komisyonlarca bildirilen taşınırlar için komisyon kurulacağı ve bu komisyon tarafından hurdaya ayrılmasına karar verilen taşınırların harcama yetkilisinin onayı ile kayıtlardan çıkarılarak imha edileceği, aynı zamanda taşınırın çıkışı ile ilgili bilgilerin Yönetmelik'te yazılı usullere göre muhasebe birimine iletileceği düzenlemeleri bulunmaktadır.

20.03.1971 tarihli ve 7/2156 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kabul edilen Makine ve

Kimya Endüstrisi Kurumu Hurda Malzeme Alımına Ait Kararname ile Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Hurda Sanayi İşletmeleri (HURDASAN), bu Kararname kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlardan, her türlü hurda malzemeyi toplama ve değerlendirme göreviyle yükümlü kılınmıştır.

Diğer yandan Milli Emlak Genel Müdürlüğünün 01.11.1995 tarih ve 212 Sıra No.lu Genel Tebliği'nde açıklandığı üzere, kurumlar tarafından Makine ve Kimya Endüstrisi (MKE)'ye bildirilen hurdalar, bildirim tarihinden itibaren 5 ay içerisinde teslim alınmaz ise söz konusu malzemeler mahallinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre satılacaktır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç fazlası ve kullanım dışı bırakılan veya niteliğini kaybetmiş olan her türlü hava, deniz ve kara taşıtları, makine ve teçhizat ile tehlikeli veya tehlikesiz metal/metal bileşim atıkları, ekonomik değer taşıyan metal dışı (evsel nitelikte olmayan) mal ve malzemeler MKE Anonim Şirketi (MKE AŞ Geri Dönüşüm İşletme Müdürlüğü) tarafından toplanmaktadır. Dolayısıyla kamu kurumlarının hurda malzemesini öncelikle MKE'ye bildirmesi (yazılı veya sözlü) gerekmektedir. Bildirimi müteakip yerinde uzman incelemesi işlemi yapılarak MKE imkânları ile hurda malzemenin teslim/tesellüm işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Hurda mal bedeli, 20.03.1971 tarih ve 7/2156 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi gereğince, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 6 aylık olarak cinsine göre belirlenen birim fiyatlar üzerinden hurdası alınan Kurum/Kuruluşa ödenmektedir.

Üniversite tarafından en son 2020 yılında MKE aracılığıyla iki adet 75.117,60 TL değerindeki hurda aracın satışı sağlanmıştır.

Mali tablolar incelendiğinde de son 6 yılda hurda miktarında çok düşük miktarda azalma olduğu görülmüş olup 2017-2022 yılları arasındaki hurda miktarı değişimine ait bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 5: Son Altı Yılda Hurda Miktarı Değişim Tablosu

Yıl	294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile Bilançolarda Gösterilen Hurda Tutarı (TL)
2017	2.210.493,33
2018	2.883.474,53
2019	3.017.698,83
2020	3.092.816,43
2021	3.256.209,26
2022	3.209.864,62

2018 ve 2020 yılları arasında 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar

Hesabından hiç çıkış olmamıştır. 2022 yılında meydana gelen 75.117,60 TL'lik düşüş, 2020 yılında hurdaya ayrılan iki adet otobüsün kayıtlardan düşülmesinden kaynaklanmaktadır. 2015 yılında hurdaya ayrılan iki adet midibüs ise 2022 yılı sonu itibarıyla hesaplarda gözükmekte ise de Kamu İdaresi, iki midibüsün 09.06.2023 tarihli muhasebe işlem fişi ile kayıtlardan çıkarıldığını bildirmiştir.

Hurdaların tutulduğu İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı, Tıp Fakültesi, Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Hastanesi, Güzel Sanatlar Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesi bünyesindeki ambar, depo ve depolama yapılan alanlar yerinde incelenmiş olup aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

A- Üniversite bünyesinde genel bir hurda alanı bulunmamaktadır. Hurda malzemeler, Üniversitenin değişik birimlerinde muhtelif alanlara dağıtılmış olup sağlıklı ve güvenli ortamlar söz konusudur. Hurdaların da yer aldığı ambarların büyük bölümü oldukça sistemsiz ve tasnifsiz hale gelmiştir. Bazı ambarlarda hurda ve yeniden kullanılabilir malzemeler bir arada tutulmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından, hurda mal ve malzemelerin tasnifli bir şekilde konulacağı bir hurda alanı belirlenmesi için gerekli olan alan için çalışmaya başlanıldığını bilgisi verilmiştir.

B- Güzel Sanatlar Fakültesi bodrumlarında oldukça büyük bir alana yayılan ve sahibi belli olmayan (Eşyanın kullanım özelliğinden hastane hurdası görüntüsü veren) çoğunluğu hurda niteliğinde taşınır olduğu görülmüştür.

Fakülte ambarında su basmaları nedeniyle taşınırların sağlıklı bir ortamda tutulduğu, tertip ve düzenin olmamasının taşınırların fiili sayımını dahi imkânsız kıldığı, bazı yangın tüplerinin son kullanma tarihinin üzerinden yıllar geçtiği, yangın musluklarının arızalı olduğu ve duman sensörlerinin çalışmadığı, fakülte binası içerisinde önceki yıllarda kullanılmak üzere açılan ve faaliyeti sona eren konukevinin eşyalarının da yığılı halde tutulduğu alanlar oluşturulduğu, kapalı park alanı olarak inşa edilen çok geniş bir alanın hurda veya yeniden kullanılabilir taşınır ile dolu olduğu, bu alanın dışarı açılan kapısının zarar gördüğü ve kolaylıkla erişilebilir hale geldiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesindeki deponun kapalı hurda ambarı olarak tasarlandığı, bu fakültenin alt katlarındaki bahse konu olan taşınır eşyaların zimmetinin Tıp Fakültesi, Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi ile Sağlık Bilimleri Fakültesine ait olmakla birlikte, anılan bodrum alanında Güzel Sanatlar Fakültesi envanterine

kayıtlı demirbaş malzeme bulunmadığı, Güzel Sanatlar Fakültesi bodrumunda depo olarak kullanılan alanın zarar gören dışa açılan kapısının yaptırılmakta olduğu bilgisi verilmiştir.

C- Fen Edebiyat Fakültesi ambarının denetiminde ilgili harcama biriminden edinilen Kayıtlardan Düşülen Taşınırların Listesi ile Strateji Geliştirme Daire Başkanlığından alınan veriler arasında farklılık olduğu anlaşılmıştır. Hurdaların, Atık Yönetimi Yönetmeliği'nde (Madde 4/j, 9/b, 13/1) yer alan hükümler çerçevesinde atık koduna göre ayrıştırılarak depolanmaları gerekmekte ise de tüm elektronik, ahşap, metal atıklar ve hatta kullanılabilir bazı malzemeler birden fazla bölümde bir arada sistemsiz bir şekilde istiflenmiştir. Taşınır Kayıt Sisteminde kayıtlı olmayan bir ambarda, bilgisayarlardan çıkarılan veri depolama aygıtlarının disklerinin tutulduğu ancak imha edilmediği anlaşılmıştır. Hurdaların tutulduğu yerler son derece düzensiz ve sağlıksız durumdadır. Hurda olarak ayrılan bazı cihaz ve demirbaşlardan bir kısmı yeniden kullanılabilir olduğu halde kurumsal paylaşıma açılmadığından benzer taşınırlar yeniden alınmaktadır. Ayrıştırılmamış ve gittikçe geri dönüşüm imkânlarını yitiren elektronik cihazların, bilgisayarlar ile benzeri malzemenin bazı parçaları ilgili taşınırlardan çıkarılmasına rağmen bu parçaların hangi amaçla kullanıldığına dair kayıt yapılmadığı ve akıbetinin belirsiz olduğu, bilgisayarlar içerisindeki veri kayıt parçalarının imha edilmediği görülmüştür.

Kamu İdaresi, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığında kayıtlı hurda listesi ile harcama birimlerinde bulunan ve yazı ekinde sunulan taşınır işlem fişlerinin aynı olduğunun görüldüğü bilgisini vermişse de tarafımızca yerinde yapılan tespitlerde farklı sonuçlara ulaşılmıştır.

Ç- Zamanla hurda malzemenin kayıt, takip ve sayım işlemlerinin yapılmasının oldukça güçleştiği anlaşılmıştır. Örneğin; 2011 yılında hurda olduğu gerekçesiyle kayıtlardan çıkarılan 1993 model bir aracın halen meslek yüksekokulu binasının park yerinde oldukça kötü vaziyette durduğu görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından, bulgu konusu aracın satışı için 29.03.2012 tarihinde satış ihalesine çıkıldığı ancak istekli olmadığından satılmadığı bilgisi verilerek Taşınır Mal Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

D- Yeniden kullanılabilir cihaz, malzeme, demirbaş ve elektronik parçaların kişilerin zimmetinden düşüldüğü, ancak depolarda atıl halde tutulduğu, ekonomik ömrünü tamamlamamış taşınırları ihtiyaç duyabilecek birim ve personelin kullanımına açacak bir sistemin oluşturulmadığı tespit edilmiştir. Bir birimin ambarında ise 2018 yılında satın alınmış ancak kullanıma verilmeden bekletilen ve ekonomik ömrünü doldurmak üzere olan

bilgisayarlar bulunmuştur.

Kamu İdaresi tarafından, Üniversite bünyesinde ambarı bulunan tüm birimlere bulguda yer verilen tespitle ilgili gerekli hassasiyetin ve özenin gösterilmesi hususunda bilgilendirme yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; sistemsizlik nedeniyle hurda taşınır konusu önemli bir sorun haline gelmiş olduğundan, hurda mal ve malzemelerin tasnifli bir şekilde konulacağı bir hurda alanı belirlenmesi veya inşası, Taşınır Çıkışı ve Hurdaya Ayırma İşlemleri Süreç Akış Şemasının uygulamaya geçirilmesi, mevcut hurdalardan imha edilebilir olanların tespit edilerek imhası, MKE AŞ'nin hurda teslim talebine yanıt vermemesi halinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında hurda ihalesinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Kurumsal Risklerin ve İç Kontrol Risklerinin Belirlenmemesi

Üniversite tarafından kurumsal risklerin ve iç kontrol risklerinin belirlenmediği ve bu nedenle kurumsal risk yönetiminin etkin olarak sağlanamadığı tespit edilmiştir.

Kurumsal risk yönetimi; üst yönetimin kurumun vizyonu, misyonu, stratejik amaç ve hedeflerini gerçekleştirmesini engelleyebilecek riskleri tanımlayıp değerlendirmesini ve gerekli önlemleri almasını içerir. İç kontrol riskleri ise kurumda birim/faaliyet/iş süreçleri düzeyinde tanımlanan risklerdir. Genel olarak, kurumsal riskler stratejik seviyede, iç kontrol riskleri ise birim/faaliyet/iş süreçleri seviyesinde belirlenmekte ise de kurumsal risklerin belirlenmesinde her iki yöntemin birlikte kullanılması mümkündür.

Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde 6 No.lu Standart ile düzenlenmiştir. Buna göre İdareler, sistemli bir şekilde analizler yaparak amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri tanımlayarak değerlendirmeli ve alınacak önlemleri belirlemelidir.

Aynı standardın devamında;

- İdareler tarafından her yıl sistemli bir şekilde amaç ve hedeflerine yönelik risklerin belirlenmesi,
- Risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkilerinin yılda en az bir kez analiz edilmesi,
- Risklere karşı alınacak önlemler belirlenerek eylem planları oluşturulması,

gerektiği ifade edilmiştir.

Ayrıca riskler tespit edildikten sonra tüm riskler kayıt altına alınarak Kamu İç Kontrol Rehberinin ekindeki "Risk Kayıt Formu" ve "Konsolide Risk Raporları"nın doldurulması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, 2024 yılı içinde kurumsal ve iç kontrol riskleri çalışmalarının sonuçlandırılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; etkin bir risk yönetiminin oluşturulması, mevzuat düzenlemelerine uygunluğu sağlayacağı gibi İdarenin amaç ve hedeflerine ulaşmasına ve performansını geliştirmesine, sunulan hizmet ve gerçekleştirilen faaliyetlerin sürekliliğinin sağlanmasına ve bu faaliyetlerin kalitesinin geliştirilmesine de yardımcı olacaktır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>